			
	LAUSUNTO		1 (2)
	12.4.2019		

Espoon vanhusneuvosto

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle

Vanhusneuvoston lausunto vanhustenpalvelujen valvontaa, vanhustenhuollon laatua ja valvontaa sekä palvelujen tasoa koskevista valtuustokysymyksistä

Vanhusneuvosto toteaa pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa:

Espoon järjestämässä tehostetussa palveluasumisessa on kaikkiaan noin 1350 asukasta, joista 266 asukasta on kaupungin omissa hoivakodeissa (5 hoivakotia) ja muut ostopalveluhoivakodeissa (37 hoivakotia).

Asukkaat ovat ympärivuorokautisen hoivantarpeessa ja siten erittäin haavoittuvassa asemassa eivätkä he pysty vaatimaan oikeuksiaan ja valvomaan etujaan. Useimmille muutto toiseen hoivakotiin on kohtuuton ponnistus.

Lähtökohtana pitää olla, että palvelutuottajat noudattavat lakia ja sopimuksia. Espoossa on palvelutasoltaan hyviä hoivakoteja, mutta viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, ettei tähän voi luottaa. Lähtitulevaisuudessa koulutetun henkilökunnan saantivaikeudet voivat johtaa vaikeisiin tilanteisiin. Palveluntuottajan hyvästä tahdosta huolimatta voi asukasturvallisuus vaarantua. Näin ei saa tapahtua, vaan tilanteeseen pitää etukäteen varautua.

Tämän vuoksi vanhusneuvosto pitää valvonnan kiristämistä ja sanktioiden koventamista välttämättömänä.

Omavalvontasuunnitelma, jonka tulee noudattaa kaupungin kanssa sovittua palvelukonseptia/-kuvausta, on hyvä toiminnan kehittämisen väline. Vanhusneuvosto esittää, että hoivakodin asukkaille ja heidän omaisilleen annetaan sopimuksessa sovittu palvelukuvaus, jotta he tietävät, mihin asukas on oikeutettu ja mihin on tärkeä kiinnittää hoidon laadussa huomiota. He asuvat tai käyvät hoivakodissa ja tuntevat talon tunnelman ja arjen parhaiten. Myös valvontakäytikertomuskaavake antaa hyvän kuvan, mihin on syytä kiinnittää huomiota. Hoivakodin lämpimän ja asukasta kunnioittava ilmapiirin merkitys korostuu verrattuna ”edunvalvontaan” elämän viime hetkillä.

Vanhusneuvosto pitää hyvänä palveluntuottajien, asukkaiden ja omaisten kanssa käynnistettäviä yhteistyöfoorumeja, joissa käsitellään hoivakotien kehittämiskohteita ja hyviä käytäntöjä. Yleensäkin ennakoiva yhteistyö ja hyvästä hoivasta palkitseminen ovat kannatettava tapa rakentaa hyvää hoivaa.

			
	LAUSUNTO		2 (2)
	12.4.2019		

Henkilökunnan, johon esimieskin kuuluu, hyvinvoinnin korostaminen on tärkeää. Se heijastuu koko toimintaan, joka vaatii yhteen hiileen puhaltamista. Sosiaalihuoltolain 48 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden korostaminen on kuitenkin tärkeää, koska asukas on usein liian heikko vaatimaan oikeuksiaan tai ei uskalla sitä tehdä.

Hoivakotia valittaessa tulisi olla tiedossa paikan valintaan vaikuttavat valvonnan tulokset. Negatiivisten valvontatietojen julkaiseminen tulee olemaan suuri ”sanktio”, koska se leimaa tuottajan pitkäksi aikaa ja vaikuttaa jatkossa asiakkaiden valintoihin. Se on varmasti tehokkain ennaltaehkäisevä uhka.

Tiedon tarve korostuu, kun vuoden 2020 alusta tehostetun palveluasumisen hankinta muuttuu. Oletettavasti näiden tietojen perusteella asiakas valitsee hoivakodin, johon muuttaa joko pitkäaikaishoidon päätöksellä, palvelusetelillä tai jopa omalla rahoituksella. Vanhusneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että korvaus on samansuuruinen riippumatta asukkaan hoitoisuudesta. Voiko tämä johtaa raskashoitaisen asiakkaan epätoivottuun kohteluun.

Vanhusneuvosto esittää, että

- Pitkäaikaishoitopäätöstä tehtäessä, tulee kartoittaa henkilöt, joilla ei ole omaista tai muuta ”edunvalvojaa”. Heille tulee suunnitella erityinen ”tukisysteemi”.
- Henkilöstöpulan lievittämiseksi tulee välittömästi asettaa työryhmä, joka tekee toimenpide-ehdotuksen, miten vanhustenpalvelujen työvoiman saanti turvataan. Edullisia työsuhdeasuntoja tulee lisätä.

Espoossa 12.4.2019

Vanhusneuvoston puolesta

Olli Männikkö

Marja-Liisa Lahtinen

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Katri Rannisto

Jäsen